

Fedoseyeva O. Yu. Formation of critical thinking of elementary schoolchildren at the lessons of Ukrainian language.

The essence and the content of the "critical thinking" concept is defined and the pedagogical conditions, strategies and methods of formation of critical thinking in the primary school pupils at the Ukrainian language lessons with indication of specific examples are determined in the article.

Keywords: critical thinking, conditions of the formation of critical thinking, methods, strategies of critical thinking development in the primary school pupils.

УДК 378.011.3-051:373.3.016:003-028.31

Чабайовська М. І.

ОСОБЛИВОСТІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ ПИСЬМА ЕЛЕМЕНТІВ БУКВ УКРАЇНСЬКОГО АЛФАВІТУ

Актуальність означеної проблеми визначається потребою вдосконалення системи підготовки майбутніх учителів початкової школи в педагогічних закладах вищої освіти до навчання письма в умовах становлення нової української школи.

На основі аналізу наукової літератури констатується, що у вчених, фахівців з методики навчання письма, немає єдиної думки щодо кількості та назв елементів літер української абетки; також потребує детальнішого висвітлення питання методики навчання їх письма.

Указано, що всі елементи великих і малих літер українського алфавіту діляться на основні та додаткові. Визначено 18 основних елементів букв та розроблено технічні характеристики їх форм з детальним описом методики послідовності написання кожного. Показано зразки їх письма під рахунок за ритмічним (тактовим) методом.

Подано рекомендації щодо застосування авторської методики навчання письма основних елементів букв українського алфавіту в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в педагогічних ЗВО та в початковій школі.

Ключові слова: підготовка майбутніх учителів початкової школи, основні та додаткові елементи букв, український алфавіт, методика навчання письма.

Актуальність означеної проблеми визначається потребою вдосконалення системи підготовки майбутніх учителів початкової школи у педагогічних закладах вищої освіти до навчання письма в умовах становлення нової української школи та недостатнім її висвітленням в українській лінгводидактиці.

Методика навчання письма – об'єкт дослідження багатьох науковців: К. Ушинського, І. Кирея, М. Корфа, В. Сухомлинського, М. Вашуленка, О. Савченко, Н. Скрипченко, В. Бадер, А. Богуш та ін.

Розробкою методики навчання письма в цілому, а також питанням визначення й упорядкування умов становлення навички письма, зокрема, займалися такі вчені і методисти, як Н. Боднар, А. Заїка, О. Прищепа, В. Трунова, І. Цєпова та ін. [9, с. 387, 383].

У вчених немає єдиної думки щодо кількості та назв елементів літер української абетки. Також потребує детальнішого висвітлення питання методики навчання їх письма.

Метою статті є наукове обґрунтування і розробка методики навчання письма основних елементів букв українського алфавіту та рекомендацій щодо її застосування в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в педагогічних ЗВО.

Усі елементи великих і малих літер українського алфавіту діляться на основні та додаткові. На основі аналізу наукової літератури нами визначено 18 основних елементів букв та подано технічні характеристики їх форм [3, с.23-25].

Основні елементи малих і великих букв:

1. – довга й коротка пряма похила лінія.
2. – довга й коротка пряма похила лінія із заокругленням унизу праворуч.
3. – коротка пряма похила лінія із заокругленням угорі ліворуч.
4. – довга й коротка пряма похила плавна лінія із заокругленням унизу ліворуч (у буквах: Лл, Мм, г, Яя).
5. – довга й коротка пряма похила лінія із заокругленням угорі ліворуч, унизу – праворуч.
6. – довга пряма похила лінія із петлею внизу.
7. – довга пряма похила лінія із петлею вгорі.
8. – великий та малий лівий півовал.
9. – великий та малий правий півовал.
10. – великий та малий лівий овал.
11. – великий та малий правий овал.
12. – коротка горизонтальна лінія.
13. – довга пряма похила лінія із лежачою петлею внизу ліворуч.
14. – довга й коротка пряма похила лінія із двома штрихами: вгорі – ліворуч, унизу – праворуч.
15. – пряма горизонтальна лінія із заокругленням ліворуч униз.

16. – довга пряма похила лінія із заокругленням унизу ліворуч (у буквах: І, Ї, Ї, Н, К, Ю).
17. – штрих (коротка вигнута лінія): у буквах – І, Ї, Н, К, Ю.
18. – правий горизонтальний півовал.

Технічні характеристики форм основних елементів букв українського алфавіту

– довга й коротка пряма похила лінія.

Послідовність написання

а) Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію від верхньої міжрядкової лінії, ведемо до нижньої рядкової лінії. Рахунок: 1.

Послідовність написання

б) Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію від верхньої рядкової лінії, ведемо до нижньої міжрядкової лінії. Рахунок: 1.

Послідовність написання

в) Починаємо писати **коротку** пряму похилу лінію від верхньої рядкової лінії, ведемо до нижньої рядкової лінії. Рахунок: 1.

– довга й коротка пряма похила лінія із заокругленням унизу праворуч.

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію із заокругленням унизу праворуч від верхньої міжрядкової лінії, ведемо в напрямку до нижньої рядкової, не доводячи до неї ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо праворуч, торкаючись її, закінчуємо писати на середині робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: 1- і.

Послідовність написання

Починаємо писати **коротку** пряму похилу лінію із заокругленням унизу праворуч від верхньої рядкової лінії, ведемо в напрямку до нижньої рядкової, не доводячи до неї ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо праворуч, торкаючись її, закінчуємо писати на середині робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: 1- і.

– коротка пряма похила лінія із заокругленням угорі ліворуч.

Послідовність написання

Починаємо писати **коротку** пряму похилу лінію із заокругленням угорі ліворуч трохи нижче верхньої рядкової лінії ($1/3 h - 1,3$ мм), заокруглюємо праворуч уверх, торкаючись її, далі заокруглюємо вправо вниз і ведемо до нижньої рядкової. Рахунок: і - 1.

– довга й коротка пряма похила плавна лінія із заокругленням ліворуч (перший елемент у буквах: л, Л, м, М, А, г, я, Я).

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу плавну лінію із заокругленням ліворуч над нижньою рядковою лінією, відступивши від неї на $1/3 h$, тобто на 1,3 мм; ведемо вниз

праворуч похилу, плавно заокруглюємо, торкаємося нижньої рядкової лінії і пишемо більш похило довгу пряму похилу лінію до верхньої міжрядкової. Рахунок: 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **коротку** пряму похилу плавну лінію із заокругленням ліворуч над нижньою рядковою лінією, відступивши від неї на $1/3 h$, тобто на 1,3 мм; ведемо вниз праворуч похилу, плавно заокруглюємо, торкаємося нижньої рядкової лінії і пишемо більш похило коротку пряму похилу лінію до верхньої рядкової. Рахунок: 1 - і.

– довга й коротка пряма похила лінія із заокругленням угорі ліворуч, унизу – праворуч.

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію із заокругленням угорі ліворуч, унизу – праворуч трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2$ мм), ведемо в напрямку до верхньої міжрядкової лінії, не доводячи до неї, робимо заокруглення вправо, торкаючись її та не відриваючи руки, пишемо довгу пряму похилу лінію вниз у напрямку до нижньої рядкової; на невеликій відстані від верхньої рядкової ($1/3 h - 1,3$ мм) робимо заокруглення вправо, торкаючись її, ведемо довгу пряму похилу лінію до верхньої міжрядкової. Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **коротку** пряму похилу лінію із заокругленням угорі ліворуч, унизу – праворуч трохи нижче від верхньої рядкової ($1/3 h - 1,3$ мм), заокруглюємо вправо вверху, торкаючись верхньої рядкової лінії, заокруглюємо вправо вниз, пишемо коротку пряму похилу лінію, трохи не доводячи її до нижньої рядкової ($1/3 h - 1,3$ мм), заокруглюємо праворуч, торкаючись її, ведемо вправо вверху до середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: і - 1 - і.

– довга пряма похила лінія із петлею внизу.

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію із петлею внизу від верхньої рядкової лінії, ледь не доводимо її до нижньої міжрядкової, заокруглюємо вліво, утворюючи петлю, що перетинається на нижній рядковій лінії та закінчується на середині робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Довжина петлі – $h/2$, тобто 6 мм. Рахунок: 1- і.

– довга пряма похила лінія із петлею вгорі.

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію із петлею вгорі від верхньої рядкової лінії, ведемо більш похило вправо вверху, плавно заокруглюючи під верхньою міжрядковою лінією, торкаємось її, заокруглюємо вліво, утворюючи петлю, що переходить у довгу пряму похилу лінію, яку пишемо вниз, перетинаючи початок петлі на верхній рядковій лінії, закінчуємо писати на нижній рядковій лінії. Рахунок: і - 1.

– великий та малий лівий півовал.

Послідовність написання

Починаємо писати **великий** лівий півовал трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2$ мм), заокруглюємо під нею вгору ліворуч, торкаючись верхньої міжрядкової лінії, пишемо вниз півовал; не доводячи до нижньої рядкової ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вправо, торкаючись її, далі заокруглюємо вверху праворуч до

середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **малий** лівий півовал трохи нижче від верхньої рядкової лінії ($1/3h - 1,3$ мм), заокруглюємо вгору ліворуч, торкаючись верхньої рядкової лінії, пишемо вниз півовал, не доводячи до нижньої рядкової лінії ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вправо, торкаючись її, далі заокруглюємо вверх праворуч до середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: і - 1 - і.

– великий та малий правий півовал.

Послідовність написання

Починаємо писати **великий** правий півовал трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2$ мм), заокруглюємо під нею вгору праворуч, торкаючись верхньої міжрядкової лінії, пишемо вниз півовал, не доводячи до нижньої рядкової ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вниз ліворуч, торкаючись її, далі заокруглюємо вверх ліворуч до середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **малий** правий півовал трохи нижче від верхньої рядкової лінії ($1/3h - 1,3$ мм), заокруглюємо вправо, торкаючись її, пишемо вниз півовал, не доводячи до нижньої рядкової лінії ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вниз ліворуч, торкаючись її, далі заокруглюємо вверх ліворуч до середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: і - 1 - і.

– великий та малий лівий овал.

Послідовність написання

1 спосіб

Починаємо писати **великий** лівий овал трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2$ мм), заокруглюємо вгору ліворуч, торкаючись верхньої міжрядкової лінії, пишемо вниз півовал у напрямку до нижньої рядкової лінії, не доводячи до неї ($1/3h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вправо, торкаючись нижньої рядкової лінії, заокруглюємо вверх праворуч, поєднуючи лінію із початком написання елемента (у великій букві "О"). Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

2 спосіб

Починаємо писати **великий** лівий овал трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2$ мм), заокруглюємо вверх ліворуч, торкаємося верхньої міжрядкової лінії, далі пишемо півовал вниз ліворуч; трохи не доводячи до верхньої рядкової на $1/3 h_1$, тобто на 2 мм, заокруглюємо вниз праворуч, торкаючись її; далі заокруглюємо вверх праворуч, поєднуючи лінію із початком написання елемента (у великій букві "Ф"). Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **малий** лівий овал трохи нижче від верхньої рядкової лінії на $1/3 h$, тобто на 1,3 мм, заокруглюємо вверх ліворуч, торкаємося верхньої рядкової лінії, далі пишемо півовал уліво вниз; трохи не доводячи до нижньої рядкової лінії ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вправо, торкаючись нижньої рядкової лінії, далі заокруглюємо вверх праворуч, поєднуючи лінію з початком написання елемента (у малій букві "ф"). Рахунок: і - 1 - і.

– великий та малий правий овал.

Послідовність написання

Починаємо писати **великий** правий овал трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2$ мм), заокруглюємо вверх праворуч, торкаємося верхньої міжрядкової лінії, далі пишемо півовал вниз праворуч; трохи не доводячи до верхньої рядкової лінії на $1/3 h_1$, тобто на 2 мм, заокруглюємо вниз ліворуч, торкаючись верхньої рядкової лінії; далі заокруглюємо вверх ліворуч, ведемо лінію до точки початку написання елемента (у великій букві "Ф"). Увага! Висота овалу – h_1 , тобто 6 мм. Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **малий** правий овал трохи нижче від верхньої рядкової лінії на $1/3 h$, тобто на 1,3 мм, заокруглюємо вверх праворуч, торкаємося верхньої рядкової лінії, далі пишемо півовал вниз праворуч; трохи не доводячи до нижньої рядкової лінії ($1/3 h - 1,3$ мм), плавно заокруглюємо вліво, торкаючись нижньої рядкової лінії, далі заокруглюємо вверх ліворуч, поєднуючи лінію з початком овалу (в малій букві "ф"). Рахунок: і - 1 - і.

– горизонтальна лінія.

Послідовність написання

Ведемо пряму лінію зліва направо паралельно до рядкової та міжрядкової ліній. Рахунок: 1.

– довга пряма похила лінія із лежачою петлею внизу ліворуч.

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію від верхньої міжрядкової лінії. Не доводячи до нижньої рядкової ($1/3 h - 1,3$ мм), робимо заокруглення ліворуч, торкаючись нижньої рядкової лінії, далі вгору, праворуч і вниз, описуючи лежачу петлю та перетинаючи довгу пряму похилу лінію трохи вище ($1/4 h - 1$ мм) від нижньої рядкової, плавно ведемо вниз праворуч, торкаючись нижньої рядкової лінії, заокруглюємо праворуч уверх.

Рахунок: 1- і - 2 - і.

– довга й коротка пряма похила лінія із двома штрихами: вгорі – ліворуч, унизу – праворуч.

Послідовність написання

Починаємо писати **довгу** пряму похилу лінію із штрихом угорі ліворуч, унизу – праворуч на $1/2 (h + h_1)$, тобто на 1 мм вище від верхньої рядкової лінії, ведемо більш похилий штрих до верхньої міжрядкової лінії. Не відриваючи руки, пишемо довгу пряму похилу лінію до нижньої рядкової. Далі безвідривно ведемо вправо похилий штрих, закінчуючи його написання на $1/2 (h + h_1)$, тобто на 1 мм вище від верхньої рядкової лінії. Рахунок: і - 1 - і.

Послідовність написання

Починаємо писати **коротку** пряму похилу лінію із штрихом угорі ліворуч, унизу – праворуч від середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Ведемо більш похилий штрих угору вправо до верхньої рядкової лінії, не відриваючи руки, пишемо коротку пряму похилу лінію до нижньої рядкової лінії, з цього місця ведемо вгору вправо більш похилий штрих до середини робочого рядка ($1/2 h - 2$ мм). Рахунок: і - 1 - і.

– пряма горизонтальна лінія із заокругленням ліворуч униз.

Послідовність написання

Починаємо писати елемент від середини допоміжного рядка ($1/2 h_1 - 3 \text{ мм}$), заокруглюємо ліворуч угору і праворуч, до верхньої міжрядкової лінії, по якій ведемо пряму горизонтальну лінію довжиною $2,5 h$, тобто 10 мм . Рахунок: $i - 1$.

– довга пряма похила лінія із заокругленням унизу ліворуч.

Послідовність написання

Починаємо писати довгу пряму похилу лінію із заокругленням унизу ліворуч від верхньої міжрядкової. Не доводячи до нижньої рядкової ($1/3 h - 1,3 \text{ мм}$), робимо заокруглення вліво, торкаючись її, закінчуємо написання елемента трохи вище від нижньої рядкової лінії ($1/3 h - 1,3 \text{ мм}$). Рахунок: $1 - i$.

– штрих.

Послідовність написання

Починаємо писати елемент трохи нижче від верхньої міжрядкової лінії ($1/3 h_1 - 2 \text{ мм}$), ведемо до неї штрих вправо вверх. Рахунок: i .

– правий горизонтальний півовал.

Послідовність написання

Починаємо писати елемент від середини допоміжного рядка ($1/2 h_1 - 3 \text{ мм}$), заокруглюємо вгору вправо, ведемо коротку пряму горизонтальну лінію по верхній міжрядковій лінії, плавно заокруглюємо вправо вниз до середини допоміжного рядка ($1/2 h_1 - 3 \text{ мм}$) на ширину попереднього заокруглення. Рахунок: $i - 1$.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Цей матеріал рекомендуємо застосовувати в освітньому процесі педагогічних закладів вищої освіти під час вивчення курсу "Методика навчання письма" за нашою авторською програмою як на лекційних і практичних заняттях, так і для самостійної та індивідуальної роботи студентів, адже освітня типова програма з вищеназваного курсу передбачає вивчення теми "Основні й додаткові елементи букв українського алфавіту та цифр" [8]. Пропонована методика може використовуватися також учителями початкової школи на уроках навчання грамоти.

Висвітлення методики навчання письма **додаткових** елементів букв українського алфавіту буде предметом наступного дослідження.

Використана література :

1. Кирей І. Ф., Зеленська В. Ф. Методичні рекомендації з викладання каліграфії / І. Ф. Кирей, В. Ф. Зеленська. – Київ : РНМК МО України, 1991. – 39 с.
2. Кирей І. Ф., Трунова В. А. Методика викладання каліграфії в початкових класах / І. Ф. Кирей, В. А. Трунова. – Київ, 1994. – 143 с.
3. Нова українська школа [Електронний ресурс] / за ред. М. Грищенка. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/Новини%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
4. Рішення колегії МОН України від 18 липня 2003 р. (протокол №8/2-19) // Початкова школа. – 2004. – № 1. – С. 12.
5. Чабайовська М. І. Єдині зразки каліграфічного письма букв українського алфавіту та цифр : навч. посібник. – Вид. 2-е, доповн. і переробл., гриф "Схвалено Міністерством освіти і науки України" (лист №14.1/12-Г-194 від 01.04.2015 р.) / М. І. Чабайовська. – Тернопіль : Мальва – ОСО, 2016. – 116 с.
6. Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії : навч. посібник. – Ч. I / М. І. Чабайовська. – Тернопіль : Мальва – ОСО, 2016. – 56 с.
7. Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії : навч. посібник. – Ч. II / М. І. Чабайовська. – Тернопіль : Мальва

– ОСО, 2016. – 88 с.

8. Чабайовська М. І. Каліграфія з методикою навчання в початковій школі: програма нормативної навчальної дисципліни підготовки бакалаврів / М. І. Чабайовська. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 30 с.
9. Чабайовська М. І. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до навчання письма / М. І. Чабайовська // Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць / [гол. ред. В. М. Лабунець] ; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; Інститут педагогіки НАПН України. – Вип. 24 (1-2018). – Ч. 2. – Кам'янець-Подільський, 2018. – С. 382-388 (404 с.).

References :

1. Kyrei I. F., Zelenska V. F. Metodychni rekomendatsii z vykladannia kalihrafii / I. F. Kyrei, V. F. Zelenska. – Kyiv : RNMK MO Ukrainy, 1991. – 39 с.
2. Kyrei I. F., Trunova V. A. Metodyka vykladannia kalihrafii v pochatkovykh klasakh / I. F. Kyrei, V. A. Trunova. – Kyiv, 1994. – 143 с.
3. Nova ukrainska shkola [Elektronnyi resurs] / za red. M. Hryshchenka. – Rezhym dostupu : <http://mon.gov.ua/Novyny%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
4. Rishennia kolehii MON Ukrainy vid 18 lypnia 2003 r. (protokol №8/2-19) // Pochatkova shkola. – 2004. – № 1. – S. 12.
5. Chabaiovskia M. I. Yedyni zrazky kalihrafichnoho pysma bukv ukrainskoho alfavitu ta tsyfr : navch. posibnyk. – Vyd. 2-e, dopovn. i pererobl., hryf "Skhvaleno Ministerstvom osvity i nauky Ukrainy" (lyst №14.1/12-H-194 vid 01.04.2015 r.) / M. I. Chabaiovskia. – Ternopil : Malva – ОСО, 2016. – 116 с.
6. Chabaiovskia M. I. Zoshyt z kalihrafii : navch. posibnyk. – Ch. I / M. I. Chabaiovskia. – Ternopil : Malva – ОСО, 2016. – 56 с.
7. Chabaiovskia M. I. Zoshyt z kalihrafii : navch. posibnyk. – Ch. II / M. I. Chabaiovskia. – Ternopil : Malva – ОСО, 2016. – 88 с.
8. Chabaiovskia M. I. Kalihrafiia z metodykoiu navchannia v pochatkovii shkoli: prohrama normatyvnoi navchalnoi dystsypliny pidhotovky bakalavriv / M. I. Chabaiovskia. – Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2013. – 30 с.
9. Chabaiovskia M. I. Teoretychni i metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoii shkoly do navchannia pysma / M. I. Chabaiovskia // Pedagogichna osvita: teoriia i praktyka : zbirnyk naukovykh prats / [hol. red. V. M. Labunets] ; Kamianets-Podilskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Ohienka ; Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy. – Vyp. 24 (1-2018). – Ch. 2. – Kamianets-Podilskyi, 2018. – S. 382-388 (404 с.).

Чабановская М. И. Особенности ознакомления будущих учителей начальной школы с методикой обучения письму элементов букв украинского алфавита.

Актуальность этой проблемы определяется необходимостью совершенствования системы подготовки будущих учителей начальной школы в педагогических учреждениях высшего образования к обучению письму в условиях становления новой украинской школы.

На основании анализа научной литературы констатируется, что вученых, специалистов по методике обучения письму, нет единого мнения относительно количества и названий элементов букв украинского алфавита; также требуют более детального освещения вопросы методики обучения письму.

Указано, что все элементы прописных и строчных букв украинского алфавита делятся на основные и дополнительные. Определены 18 основных элементов букв и разработаны технические характеристики их форм с подробным описанием методики последовательности написания каждого. Показано образцы их письма подсчет за ритмичным (тактовым) методом.

Даны рекомендации по применению авторской методики обучения письму основных элементов букв украинского алфавита в процессе подготовки будущих учителей начальной школы в педагогических ЗВО и в начальной школе.

Ключевые слова: подготовка будущих учителей начальной школы, основные и дополнительные элементы букв, украинский алфавит, методика обучения письму.

Chabayovska M. I. Specifics of introducing methodology of writing study of letters elements of Ukrainian alphabet to future teachers of beginning school.

Up to date of the mentioned problem is determined by the need to improve system of education of future teacher of the beginning schools in the pedagogical establishments of the highest education for the teaching writing in the conditions of creation of new Ukrainian school.

Based on the analysis of the scientific literature it is stated that scientists who are professionals in the sphere of teaching writing have no common thought regarding the number and name of the letters of Ukrainian alphabet, also there is a need for detailed exploring of the methodology of teaching the writing.

It is mentioned that all elements of the big and small letters of Ukrainian alphabet are divided on basic and additional. It is determined 16 basic elements of the letters and it is developed technical characteristics of their forms with detailed description of the methodology of the way of writing each. It is showed the examples of their writing based on rhythmic methodology.

It is shown recommendations regarding the application of the author methodology of teaching writing of the basic elements of the letters of Ukrainian alphabet in the process of the teaching future teachers of the beginning schools in the pedagogical higher education establishments and in the beginning school.

Keywords: education of future teachers of the beginning school, basic and additional elements of letters, Ukrainian alphabet, methodology of detaching writing.

УДК 373.3.091.33:7.031.2

Чжао Юйсян

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

У статті представлена методика організації роботи з учнями початкової школи на уроках образотворчого мистецтва у процесі вивчення народного мистецтва. Проаналізовано особливості проблеми формування естетичного ставлення дітей молодшого шкільного віку до народного мистецтва на заняттях з образотворчого мистецтва. Водночас посилюються педагогічні акценти, які впливають на саморозкриття і самореалізацію в різних видах творчої діяльності, виховання особистості дитини, на вивчення її можливостей і умов та індивідуального розвитку.

Ключові слова: *народне мистецтво, учні початкової школи, уроки образотворчого мистецтва.*

Сучасний етап історичного розвитку України визначається стратегічним курсом держави на оновлення усіх сфер суспільного життя, зокрема освітньої. Сьогодні як ніколи збереження та популяризація національної культури, традицій та звичаїв свого народу, їх відтворення з метою збагачення освітнього та особистісного соціокультурного простору є пріоритетом державної політики. Дослідження Є. Антоновича, З. Богатєєвої, Є. Васильєвої, С. Герасимова, А. Грибовської, О. Доронової, Є. Ковальської, С. Коновець, І. Мужикової, Т. Осьмак, Л. Плазовської, Н. Сакуліної, Л. Сірченко, Л. Скиданової, О. Трусової, О. Усової, Н. Халезової, О. Шевнюк, С. Якобсон та інших вчених переконують, що ознайомлення з творами декоративно-ужиткового мистецтва пробуджує у молодого покоління яскраві образні уявлення про рідну країну, про її історію і розвиток культури, про національний колорит, сприяє естетичному вихованню дошкільнят. Це мистецтво відповідає віковим інтересам дітей, збагачує їх художнє сприймання, спонукає до естетичних переживань і творчої діяльності тощо.

Декоративно-ужиткове мистецтво, об'єднує в собі три види творчої діяльності: мистецтво декоративного оформлення площини, мистецтво декоративного оформлення конструктивно-об'ємних форм, мистецтво декоративного оформлення простору. Декоративно-ужиткове мистецтво має різні форми художньо-образного вираження, як-от зображення на площині (розпис, вишивка, килим), рельєфне виконання (різьблення по дереву, металу, чеканка, колаж), об'ємне рішення (вироби з різних матеріалів – скла,